

DECLARACIÓ DE TAVISTOCK

DECLARACIÓ DE PRINCIPIS ÈTICS COMUNS ALS QUI CONFIGUREN I PRESTEN L'ASSISTÈNCIA SANITÀRIA.

Tavistock Group

Preàmbul

En els darrers 150 anys, la sanitat ha passat de ser un servei social que prestaven sobretot metges particulars, la major part de les vegades a domicili, per convertir-se en un complex sistema de prestacions facilitades per equips professionals, normalment en institucions tancades i emprant tecnologies sofisticades. Aquesta evolució ha generat una sèrie de problemes, entre els que destaquen:

L'augment de la capacitat i de la demanda que incentiva un increment del consum de recursos per part de proveïdors i pacients.

També han augmentat les pressions financeres sobre la sanitat, situant el cost de molts tractaments fora de l'abast de la majoria. Per aquest motiu, el finançament d'aquests serveis es realitza principalment a través de les assegurances privades o públiques, o de l'assistència pública.

El fet de què els recursos siguin limitats exigeix adoptar decisions sobre qui accedirà a l'assistència i quin serà l'abast de la cobertura.

La complexitat i el cost de l'assistència poden crear tensions entre el que és bo per a la societat en el seu conjunt i el que és millor per a un pacient concret.

Les carències dels sistemes sanitaris es tradueixen en ocasions en mals resultats o males experiències per a les persones a les quals serveixen i per a la població en general. D'aquesta forma, els que treballen en l'àmbit sanitari poden trobar-se en situacions en les que sembla que el millor curs d'acció és manipular aquest sistema imperfecte en benefici d'un pacient o segment de població concrets, més que treballar per millorar el sistema en el seu conjunt. Aquestes manipulacions produeixen nous defectes, que alimenten una espiral creixent.

A partir del reconeixement de les tensions ètiques que aquests canvis en l'assistència sanitària creen o exacerben, hem formulat un esborrany d'un conjunt de principis que pretenen servir com a guia de la decisió ètica en la sanitat.

L'objecte d'aquesta declaració de principis ètics és reforçar la consciència de la necessitat d'uns principis que orientin a tot professional implicat en la prestació sanitària. Aquests principis se centren en la sanitat al servei de les persones i el bé de la societat en el seu conjunt i poden servir de fonament per a una major cooperació entre tots els que la fan possible.

Qui pot emprar aquests principis?

Els que treballen en centres sanitaris, per orientar les decisions sobre situacions específiques o en la interacció amb els pacients.

Les organitzacions sanitàries, per acomplir la seva missió d'una manera coherent amb la seva responsabilitat ètica, inclosa la responsabilitat vers el bé de la societat com a conjunt.

Les asseguradores, empresaris i governs, per assegurar que les seves polítiques recolzen i es coordinen amb una prestació d'assistència efectiva i eficient.

Els usuaris, per entendre com ha de funcionar un sistema sanitari quan en el seu si sorgeixen problemes i conflictes.

La cooperació en tots els nivells del sistema sanitari pot aconseguir resultats millors per als pacients i la societat. Tal cooperació exigeix un acord entre les diferents disciplines, professions i organitzacions sobre els principis ètics fonamentals que han de guiar qualsevol decisió en un sistema d'assistència sanitària veritablement integrat.

Principis ètics

Els cinc principis fonamentals que han de regir els sistemes sanitaris són:

1. L'assistència sanitària és un dret humà.
2. La salut de la persona és el centre de l'assistència sanitària, però ha de ser contemplada i practicada dintre d'un context global de treball continu per generar els majors beneficis sanitaris possibles per als grups i els pobles.
3. Entre les responsabilitats del sistema sanitari figura la prevenció de la malaltia i el alleujament de la incapacitat.
4. És un imperatiu dels qui treballen en el sistema d'assistència sanitària, la cooperació entre ells i amb aquells a qui serveixen.

5. Totes les persones i grups implicats en l'assistència sanitària, ja proporcionin accés o serveis, tenen l'obligació permanent de contribuir a la millora de la seva qualitat.

1. L'assistència sanitària és un dels drets humans

El fi de l'assistència sanitària és mantenir i millorar la salut, alleugerir la incapacitat, i facilitar l'accés als serveis sanitaris apropiats a totes les persones, amb independència de la seva capacitat de costejar-la.

Tenir cura dels malalts és una obligació social que va més enllà del benefici econòmic. Encara que no és il·lícit l'ostentar la propietat d'institució o altres organitzacions que presten assistència sanitària, l'assistència en si mateixa no pot ser objecte de propietat i ha de veure's com un servei que es presta i remunera a l'emparedat d'aquestes en el sistema sanitari, més que com una mera venda a individus i comunitats.

L'assistència sanitària la financen total o parcialment els governs, i la societat paga en bona part el procés pel que s'adquireix la formació, el coneixement i les tècniques mèdiques. Aquestes són raons importants per les que l'aplicació dels tractaments mèdics no pot pertànyer en exclusiva a cap proveïdor individual o col·lectiu.

El domini del coneixement especialitzat de la medicina i l'assistència requereix la seva depuració i aprofundiment a través la investigació, i la seva distribució mitjançant la docència i col·laboració amb els col·legues, amb independència de la seva afiliació organitzacional.

L'administració del capital i els recursos materials exigeix eficiència en el seu ús, inversions apropiades per a la seva renovació i la seva conservació en un estat segur i funcionalment òptim.

Les dades clíniques individuals dels pacients pertanyen solament a ells i exigeixen el màxim grau de confidencialitat.

2. La salut de la persona està en el centre de l'assistència sanitària, però ha de considerar-se i practicar-se dins d'un context global de treball continu per generar els majors beneficis sanitaris possibles per als grups i la població.

L'experiència personal de la malaltia és, generalment, la principal preocupació de cada pacient i, per tant, el centre dels sistemes sanitaris han de ser els pacients i les seves famílies o grups de suport.

Els que presten assistència sanitària a un pacient no són, quant a tals, responsables directes de l'assistència a la població general.

Encara que el deure primari de cada treballador sanitari és la salut dels pacients al seu càrrec, han de ser conscients que les interrelacions inherents al sistema fan impossible separar les accions adoptades en relació amb cada pacient del funcionament global del sistema i el seu impacte en la salut de la societat.

Els metges i altres clínics han de defensar els seus pacients o les poblacions a les que serveixen, però han d'abstenir-se de manipular el sistema amb l'objecte d'obtenir beneficis per a aquests en greu detriment d'altres.

3. Entre les responsabilitats del sistema sanitari figura la prevenció de la malaltia i l'alleujament de la incapacitat.

Les ciències biològiques, clíniques i socials tenen el poder de prevenir la malaltia i de curar-la o alleugerir el sofriment. El fi de la investigació ha de ser, per tant, prevenir la malaltia i reduir la incapacitat de manera tal que l'assistència pugui, progressivament, centrar-se cada vegada menys en curar o tenir cura de la malaltia i centrar-se cada vegada més en mantenir sanes a les persones.

4. És un imperatiu dels que treballen en el sistema d'assistència sanitària la cooperació conjunta i amb aquells a les quals serveixen. Solament amb cooperació poden els sistemes sanitaris produir resultats òptims i valor per als individus i la societat.

Entre les tasques essencials del sistema d'assistència sanitària que requereixen cooperació figuren:

Contribuir a construir comunitats més sanes i segures.

Crear un ambient de treball sanitari segur, net i disciplinat.

Assegurar que la gestió clínica empra la millor evidència aportada per la investigació i minimitza les variacions innecessàries i inapropiades de la pràctica mèdica.

Integrar els diversos components de la malaltia o les necessitats del pacient.

Minimitzar els errors.

Mantenir la seva orientació vers la prevenció.

Tot grup professional implicat en la prestació d'assistència ha de reconèixer i assumir principis i preceptes ètics i promoure una cultura ètica entre els seus membres. Tots els professionals implicats en la

prestació d'assistència han de col.laborar entre ells en benefici dels seus pacients i de la salut pública, respectant els principis ètics del professionalisme i l'assistència.

No s'ha de confondre mantenir uns principis ètics amb la rigidesa o el sentit defensiu en l'estatus professional o els actes sanitaris adoptats. Al contrari, conèixer i respectar els límits i la integritat dels principis permet al professional sanitari moure's amb comoditat entre diferents grups i actuar de manera eficaç d'acord amb les exigències dels diferents papers que cadascú juga. Tots els implicats en el sistema sanitari s'han de comprometre per desenvolupar i aplicar els mitjans precisos per treballar de manera creativa davant tensions interpersonals i entre grups.

Juntament amb les seves malalties, les seves necessitats i els seus cossos, els pacients i les seves famílies introdueixen en el sistema sanitari la seva experiència personal, capacitats, motivacions i expectatives.

5. Totes les persones i grups implicats en l'assistència sanitària, confereixin l'accés o serveis relacionats amb ella o no, tenen l'obligació permanent d'ajudar a millorar la seva qualitat.

Les organitzacions sanitàries tenen l'obligació d'instaurar processos que detectin les noves tècniques o descobriments que puguin millorar la cura dels pacients, i l'obligació de minimitzar el temps requerit per incorporar aquests avenços als seus sistemes.

Els clínics tenen l'obligació de donar suport i participar en les millores que redueixen costos i suggerir com els diners i altres recursos així estalviats es poden reinvertir per aconseguir una millor assistència.

Els clínics no han d'obstaculitzar les millores en l'assistència del pacient perquè les conseqüències financeres d'aquests avenços puguin afectar-los negativament.

Els clínics tenen l'obligació de modificar les pràctiques que puguin servir als seus interessos però que siguin costoses per al sistema en el seu conjunt.

Tot el qui treballa en el sistema sanitari té l'obligació de compartir idees sobre les "millors pràctiques" i la d'aprendre contínuament dels altres.

El Tavistock Group està format per:

Solomon R. Benatar, University of Cape Town/Groote Schuur Hospital, Cape Town, South Africa; Donald M. Berwick, Maureen

Bisognano, Institute for Healthcare Improvement, Boston, Massachusetts, EEUU; James Dalton, Quorum Health Group, Brentwood, Tennessee, USA; Frank Davidoff, Annals of Internal Medicine, Philadelphia, Pennsylvania, USA; Julio Frenk, World Health Organisation, Geneva, Switzerland; Howard Hiatt, Brigham and Women's Hospital, Boston, Massachusetts, EEUU; Brian Hurwitz, Imperial College School of Medicine at St. Mary's, London, UK; Penny Janeway, Initiatives for Children, American Academy of Arts and Sciences, Cambridge, Massachusetts, EEUU; Margaret H. Marshall, Supreme Judicial Court of Massachusetts, Boston, Massachusetts, EEUU; Richard Norling, Premier, San Diego, California, USA; Mary Roch Rocklage, Sisters of Mercy Health System, St. Louis, Missouri, USA; Hilary Scott, Tower Hamlets Healthcare, NHS Trust, London, UK; Amartya Sen, Trinity College, Cambridge, UK; Richard Smith, British Medical Journal, London, UK; Ann Sommerville, British Medical Association, London, UK.